

- prostorsko analizirati post-komunistično politično podobo, s posebnim oziroma na volilne trende in civilno družbo;
- obravnavati etnično-geografske vsebine in položaj evropskih manjšin ter oblikovanje nacionalne teritorialne identitete;
- raziskati sovpadanje politično-geografskih vsebin oz. problematike s turističnimi migracijskimi tokovi;
- proučiti zgodovino oz. zgodovinsko pogojenost politične geografije v 20. stoletju, opredeliti njen sedanjí položaj in pomen ter zastaviti smernice za politično-geografska raziskovanja v 21. stoletju.

Za mednarodni posvet *Political Geography in the 21st Century: Understanding the Place – Looking Ahead* se je prijavilo 86 znanstvenikov iz 20 držav sveta (Avstrija, Belgija, Egipt, Francija, Hrvaška, Italija, Izrael, Irska, Južna Afrika, Madžarska, Nemčija, Nizozemska, Češka, Poljska, Romunija, Rusija, Slovenija, Švica, Velika Britanija in ZDA). V tem številu niso zajeti ugledni italijanski in slovenski politiki ter odgovorni znanstveni in pedagoški delavci, ki so posvet pozdravili. Niti ni v tem številu zajetih okrog 30 študentov ljubljanske univerze, ki jim je Politična geografija študijska usmeritev. Ob upoštevanju novinarjev in drugih zainteresiranih poslušalcev se je posveta udeležilo okrog 150 oseb. Referati so bili razporejeni v štiri plenarna zasedanja, na katerih so prednostno nastopili vabljeni predavatelji in prireditelji posveta, ter po desetih konkurenčnih si tematskih sekcijah. 38 referentov je nastopilo v sekcijah, ki so bile izključno v domeni organizatorja – Oddelka za geografijo Filozofske fakultete, 23 referentov pa je predstavilo svoje prispevke v sekcijah, ki sta jih deloma promovirali in organizirali Ljudska univerza iz Trsta v Italiji in ZRS – Znanstveno-raziskovalno središče iz Kopra v Sloveniji. Plenarna zasedanja so podrobneje obdelala naslednje vsebine:

- Razumevanje politično-geografske preteklosti,
- Alpsko-jadranski prostor,
- Nova Evropa,
- Vizija (politično-geografskega) znanstvenega dela v 21. stoletju.

Med neke vrste plenarno zasedanje lahko uvrščamo tudi ekskurzijo po avstrijsko-italijansko-slovenski tromeji, kjer je organizator ob sodelovanju gostiteljev uspel opozoriti na uspešne projekte čezmejnega sodelovanja. Prav tako gre v to skupino prezentacij šteti tudi ekskurzijo po Piranskem in Tržaškem zalivu, kjer je bilo ob pomoči italijanskih (dr. M. Antonsich) in hrvaških (dr. M. Klemenčič) kolegov moč nakazati različne možne rešitve tozadavnega slovensko-hrvaškega mejnega spora. Konkurenčne, panelne seje so obdelale naslednje aktualne politično-geografske teme:

- Istra – most med narodi (Geopolitika Italije v razmerju do srednje- in vzhodnoevropskih držav) (*tema je bila predmet dveh panelnih razprav*),
- Srednja in Jugovzhodna Evropa,

- Geografija demokracije,
- Sodobni evro-azijski geopolitični problemi,
- Mejni spori in možne rešitve,
- Evropska geopolitika,
- Meje in obmejna območja v novem tisočletju (*tema je bila predmet dveh panelnih razprav*),
- Geografija globalizacije.

Vsebine, ki so jih posamezniki predstavili, so bile večinoma rezultat dolgoletnega raziskovalnega dela. Vodilni svetovni politični geograf in avtor številnih učbenikov in strokovnih razmišljanj dr. Peter Taylor je, na primer, predstavil raziskavo, s katero se ukvarja že 18 let v želji pokazati pot za novo, sodobnejšo ureditev sveta. Večstoletno funkcijo nacionalne države naj bi (ponovno) nadomestila/zamenjala mesta in njih vplivna območja. Drugi referenti so prednostno prikazali aktualno stanje njihovih trenutnih raziskav, mlajši znanstveniki pa so poročali o lastnih disertacijah.

Organizator namerava izdati zbornik izbranih, na prostor Srednje in Jugovzhodne Evrope naravnanih referatov. Datum izdaje zbornika predvidevamo za prve mesece leta 2001. Organizator je prejel ponudbo dr. Davida Newmana, urednika revije *Geopolitics*, da v omenjeni reviji objavi prispevke, ki zadevajo evro-azijski prostor, posebno Bližnji Vzhod. Večja založniška hiša je izrazila željo po objavi tem, ki zadevajo globalizacijo v posebnem zborniku – knjigi. Predsednik organizacijskega odbora je prejel tudi ponudbo urednika dr. H. van der Wustena, da kot gostujoči urednik uredi enega od zvezkov revije *GeoJournal* (Kluwer Publ.) na temo Nova Evropa.

II. MEDNARODNA KONFERENCA CHILDREN'S IDENTITY & CITIZENSHIP IN EUROPE (CiCe)

Karmen Kolenc - Kolnik

Od 3. do 6. maja 2000 je v Atenah na Univerzi Patras in Univerzi Atene potekala druga mednarodna konferenca, namenjena predstavitvi raziskav o identiteti otrok in državljanski vzgoji v Evropi. Svoja dognanja je z različnih strokovnih vidikov predstavilo okoli 50 udeležencev iz skoraj vseh evropskih držav. V šestih tematskih sklopih, ki so imeli tri različne načine predstavitve (tematski plakat, 10 minutna predstavitev in 20 minutna predstavitev z diskusijo), smo slišali sociološke, ekonomske, zgodovinske, pedagoške, psihološke in tudi geografske poglede na izobrazbo in vzgojo različnih starostnih skupin mladih Evropejcev.

Slovenijo sva zastopali nacionalna koordinatorka CiCe projekta dr. Jana Bezenšek in jaz. Dr. Bezenškova je predstavila tako učni načrt kot učbeniško gradivo predmeta državljanska vzgoja ter prve izkušnje in odzive dijakov in profesorjev nanju. Sama sem v skupini Mladi in identiteta predstavila raziskavo Vpliv geo-

grafske vzgoje na interkulturno razumevanje in narodno identiteto mladih v Sloveniji. Morda velja pripomniti, da je na začetku predstavitve bilo potrebno osvežiti prostorsko in nacionalno predstavo o Sloveniji, saj je le-ta delala kar precejšnje težave udeležencem. Na konferenci žal ni bilo drugih samostojnih geografskih tem, vendar pa so bili geografi prisotni v interdisciplinarni skupini raziskovalcev Filozofske fakultete Univerze Patras. Na osnovi analize osnovnošolskih učbenikov zadnjih 50 let so ugotavljali, kako se je spreminjal pogled na vlogo Grčije v Mediteranu. Pri tem so bile najbolj zanimive ugotovitve, vezane na stereotipno pojmovanje nacionalne identitete, ki je prisotna v šolskih (tudi geografskih) učbenikih. Na sploh velja poudariti, da so večino tem pripravile interdisciplinarno sestavljene skupine raziskovalcev, ki so zasledovale raziskovalne cilje, postavljene na predhodnji CiCe konferenci.

Tematski projekt CiCe se izvaja v okviru evropskega projekta Socrates in je zasnovan multikulturno in interdisciplinarno. Osnovni poudarki so vezani na izmenjavo izkušenj pri razumevanju in izobraževanju mladih (od 1. do 18. leta) na področju družbenih, političnih in ekonomskih znanj. Celoten projekt vključuje preko 200 posameznikov ter 85 visokih šol in fakultet iz 24 evropskih držav. Organizacijsko in koordinatorsko delo je prevzela University of North London. Tu je tudi bila organizirana prva konferenca na temo Mladi državljani in Evropa.

Troletni program projekta CiCe temelji na naslednjih ciljih:

- ustanoviti stalno vseevropsko tematsko omrežje visokošolskih ustanov;
- poudariti pomen razvoja posameznikove osebnosti, učenja za družbo in državljsanske kulture;
- proučiti različne vidike državljsanske vzgoje v evropskih državah;
- zbrati in analizirati mnenja otrok in mladostnikov različnih držav o njihovih predstavah o posameznikovi identiteti (državni, prostorski, socialni, ekonomski ipd.);
- teoretična spoznanja prenesti v izobraževalno prakso sodelujočih držav;
- razvijati evropsko dimenzijo v visokošolskih programih.

Z II. konferenco v belgijskem Brugesu spomladi 2001 bodo zaključili prvo triletno raziskovalno obdobje in načrtujejo, da bodo svoj projekt ne le nadaljevali, ampak tudi vsebinsko razširili še na področji evropskih integracij in problema globalizacije.

Da bi delo potekalo hitreje in da bi se raziskovalci iz različnih držav bolje medsebojno informirali, so ustanovili internetno povezavo Livelink. Tu se člani ne le medsebojno obveščajo in izmenjujejo mnenja o projektih, temveč tudi skupno raziskujejo. Za vse, ki vas zanima, lahko osnovne informacije o organizaciji projekta poiščete na omrežju na naslovu <http://www.unl.ac.uk/cice/start.htm>.

IZKUSTVENO UČENJE S PRENOSNIM LABORATORIJEM ZA DELO NA TERENU Ana Vovk Korže

Na sejmu Didacta 2000, ki je letos potekal v mesecu marcu v Zürichu, sem med številnimi pripomočki za uspešno pridobivanje geografskega znanja kot novost zasledila tudi prenosni laboratorij za delo na terenu. Imenuje se »okoljski detektiv«, saj je osrednji subjekt karikatura mladega raziskovalca, ki se hoče o vsem prepričati sam. Namenjen je posameznikom in skupinam, starejšim od 10 let, ki si želijo z lastnim raziskovanjem bližnjega ali oddaljenega okolja pridobiti trajno znanje. Prenosni laboratorij je izdal Winlab (Windaus Labortechnik) pod okriljem organizacije Greenpeace.

Prenosni laboratorij je primeren za enostavnejše analize vode in prsti na terenu. V priloženih navodilih je zbranih 45 eksperimentov oz. poskusov za analizo prsti, vode in vegetacije. Navodila in postopki za opravljanje analiz so zbrani v posebnem priložniku. Napisani so razumljivo in opremljeni z barvnimi fotografijami, tabelami in ilustracijami. Vsaka metoda dela je najprej na kratko teoretično razložena, sledi prikaz izvedbe metode ter nato vrednotenje kvantitativnega podatka. Ravno ta pristop, to je takojšnja primerjalna informacija o analizirani sestavini okolja, je velika prednost tega prenosnega laboratorija.

Preizkus uporabe terenskega laboratorija je pokazal, da so izmerjeni podatki dovolj natančni za interpretacijo stanja, razmer ali spremljanje pojavov v določeni pokrajini.

V prenosnem laboratoriju je 33 različnih sestavin, med njimi:

- raztopina za ekstrakcijo prsti,
- tekočinski indikator za merjenje pH,
- reagenti za merjenje nitratov,
- tekočinski reagent za ugotavljanje trdote vode,
- reagent za merjenje fosfatov,
- barvne lestvice,
- priložnik za izvajanje analiz ter
- ostala potrebna oprema (lijak, čaše, epruvete, lupa, filter papir in drugo).

Posamezne sestavine je mogoče naknadno dokupiti (v primeru, če reagent porabimo ali se nam poškoduje), tako da ima prenosni laboratorij daljšo življenjsko dobo. Grajen je iz 100% recikliranih materialov. Ogradje kovčka je iz plastike, zato je lahek za prenašanje.

Več podatkov o »okoljskem detektivu« najdete na <http://www.windaus.de>. Cena, skupaj s carino in poštnino, je okrog 23.000 SIT.

Metode eksperimentov in analiz, ki jih najdemo v dodanem priložniku, bodo preizkušene v okviru vaj za študente geografije ter permanentnega izobraževanja za učitelje v letu 2001 pod naslovom »Labora-